

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

લક્ષ્મી શર્મા અને અન્યો

વિરુદ્ધ

વી. સી. છત્રપતિ સાહુજી મહારાજ યુનિવર્સિટી અને અન્ય

૨૩ જૂન, ૨૦૦૬

[ડૉ. એ. આર. લક્ષ્મણન અને અલ્ટમાસ કબીર, જે. જે.]

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય યુનિવર્સિટી અધિનિયમ; કલમ ૩૭ (૨):

અભ્યાસનો તબીબી અભ્યાસક્રમ હાથ ધરવા માટે યુનિવર્સિટી દ્વારા
કોલેજને ચોક્કસ સમયગાળા માટે કામચલાઉ જોડાણની મંજૂરી-યુનિવર્સિટી

વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપતી નથી-પડકાર-હાઈકોર્ટ તેના વચગાળાના આદેશ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપે છે જે રિટ પિટિશનના અંતિમ નિર્ણયને આધિન છે-હાઈકોર્ટ દ્વારા રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે-અપીલ પર, યોજવામાં આવી હતી:યુનિવર્સિટી અને મેડિકલ કાઉન્સિલ દ્વારા રચાયેલી નિષ્ણાતોની સમિતિઓએ ત્રણ વખત નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવાની ભલામણ કરી હતી-માત્ર ચોક્કસ સમયગાળા માટે અસ્થાયી જોડાણ આપવામાં આવ્યું હતું-ઉચ્ચ અદાલતે વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસનો અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવા માટે વ્યાવસાયિક પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપી હતી-આવા સંજોગોમાં, યુનિવર્સિટીને અભ્યાસના અભ્યાસક્રમની અંતિમ પરીક્ષામાં હાજર રહેલા વિદ્યાર્થીઓના પરિણામો જાહેર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે-યુનિવર્સિટીને પણ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ સુનાવણીની તક આપ્યા પછી કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવાના મુદ્દા પર વિચાર કરે-નિર્દેશો જારી કરવામાં આવે છે.

એક મેડિકલ કોલેજે કોઈ પણ માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીમાંથી માન્યતા પ્રાપ્ત કર્યા વિના વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપ્યો હતો.વિદ્યાર્થીઓને પ્રતિવાદી-યુનિવર્સિટી દ્વારા લેવામાં આવતી વ્યાવસાયિક પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી નહોતી.કોલેજે ઉત્તર પ્રદેશ સ્ટેટ યુનિવર્સિટી એક્ટની કલમ ૩૭ (૨) હેઠળ

જોડાણ માટે અરજી કરી હતી. આવા પ્રવેશ પછી જ રાજ્ય સરકાર અને તબીબી શિક્ષણ સચિવે કોલેજને જોડાણ આપવાના હેતુથી તેની તપાસ કરવા માટે એક સમિતિની રચના કરી હતી.સમિતિએ કોલેજને જોડાણ આપવાની ભલામણ કરી હતી.યુનિવર્સિટીએ તેને એક વર્ષના સમયગાળા માટે કામચલાઉ જોડાણ આપ્યું હતું.નિયમોમાં કામચલાઉ જોડાણ આપવાની જોગવાઈ ન હોવાથી, કોલેજે કાયમી જોડાણ આપવા માટે તેની પ્રાર્થનાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિન દ્વારા કોલેજનું વધુ નિરીક્ષણ કર્યા પછી રાજ્ય સરકારની પૂર્વ પરવાનગી અને યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણને આધિન શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૭-૧૯૯૮ માટે બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી (**BAMS**) નો અભ્યાસક્રમ હાથ ધરવા માટે કોલેજને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.જો કે, વિદ્યાર્થીઓને યુનિવર્સિટી દ્વારા યોજાયેલી વ્યાવસાયિક પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી ન હોવાથી, તેઓએ પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવા માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ અરજીઓ દાખલ કરી હતી.ઉચ્ચ અદાલતે તેના વચગાળાના આદેશ દ્વારા, અપીલકર્તાઓને આ શરતે પરીક્ષામાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપી હતી કે તેમના પરિણામો રિટ પિટિશનના નિર્ણયને આધિન રહેશે.

આ દરમિયાન, યુનિવર્સિટી દ્વારા રચાયેલી અન્ય એક નિરીક્ષણ ટીમે તેનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો જેમાં પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું કે કોલેજે

યુનિવર્સિટી અધિનિયમની કલમ ૩૭ (૨) ની જોગવાઈઓ અનુસાર કાયમી જોડાણ આપવા માટેના તમામ જરૂરી ધોરણો પૂરા કર્યા છે. કોલેજ સંસ્થાને કાયમી જોડાણ આપવાના નિર્દેશ માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન પણ દાખલ કરી હતી.

યુનિવર્સિટીએ ચોક્કસ સમયગાળા માટે કોલેજના કામચલાઉ જોડાણનું કાર્યોત્તર વિસ્તરણ કર્યું હતું.આવા કામચલાઉ જોડાણને ધ્યાનમાં રાખીને, યુનિવર્સિટીએ કેટલાક વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપી હતી.યુનિવર્સિટીએ કોલેજને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પરીક્ષા ફી સાથે પરીક્ષા ફોર્મ ભરવા માટે કહ્યું હતું જેથી વિદ્યાર્થીઓનું પરિણામ જાહેર થઈ શકે, પરંતુ પરિણામ જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી.

રિટ અરજીનો નિકાલ કરતા, ઉચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું હતું કે કોલેજને કામચલાઉ જોડાણ આપવામાં આવ્યું હોવાથી, તે સમયગાળા દરમિયાન દાખલ થયેલા વિદ્યાર્થીઓને કોઈ પણ જોડાણની ગેરહાજરીમાં ગેરકાયદેસર રીતે પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો અને તેથી તેમના કેસો પર વિચાર કરી શકાતો નથી.ઉચ્ચ અદાલતનો મત હતો કે આવા વિદ્યાર્થીઓને જે મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડી શકે છે તે છતાં, અદાલત યુનિવર્સિટીને તેમને પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી

આપવા અથવા તેમના પરિણામો જાહેર કરવા માટે નિર્દેશ આપી શકતી નથી.આથી પીડિત વિદ્યાર્થીઓ અને કોલેજ દ્વારા પણ હાલની અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપવી અને કોલેજ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલનો ચોક્કસ નિર્દેશો સાથે નિકાલ કરવો, કોર્ટ

ઠરાવ્યુ : ૧.૧. તે સ્પષ્ટ છે કે વર્ષ ૧૯૯૫ પછી, વિવિધ સત્તામંડળો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા ત્રણેય નિરીક્ષણો દરમિયાન, કોલેજ યુનિવર્સિટીને કાયમી જોડાણ આપવા માટે યોગ્ય હોવાનું જણાયું હતું અને હકીકતમાં, કોલેજને ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૬થી ૩૦મી જૂન, ૧૯૯૮ સુધી જોડાણ આપવામાં આવ્યું હતું.
[૭૧-૭]

૧.૨.કોલેજના અધિકારીઓના મનમાં હંમેશાં એવી અપેક્ષા હતી કે કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવામાં આવશે, જેણે વિદ્યાર્થીઓને કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવામાં આવે તે પછી યુનિવર્સિટીની અંતિમ પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવાની આશામાં પ્રવેશ લેવા માટે પણ પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.ઉચ્ચ અદાલત પણ સમયાંતરે વિદ્યાર્થીઓને બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન એન્ડ સર્જરી

(બીએએમએસ) પરીક્ષાના વ્યાવસાયિક સત્રોમાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપતા વચગાળાના આદેશોને કારણે આ સંબંધમાં અમુક હદ સુધી સહમત થઈ હોવાનું જણાય છે, જે આ શરતને આધિન છે કે તેના સંદર્ભમાં પરિણામો રિટ પિટિશનના નિર્ણયને આધિન રહેશે.[૭૨-બી-સી]

૨.૧.આ અદાલતે કોઈ શંકા વિના વિવિધ પ્રસંગોએ સંકેત આપ્યો છે કે માન્યતા આપવા માટે જરૂરી માળખાગત સુવિધાઓ વિના વધતી જતી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ વિદ્યાર્થીઓના હિત માટે હાનિકારક છે અને આવી સંસ્થાઓના વિદ્યાર્થીઓને યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપવાની પ્રથાને નકારી કાઢવી જોઈએ.જો કે, આ કેસની હકીકતો આ અદાલતને અલગ ઢ્રષ્ટિકોણ અપનાવવા માટે સમજાવતા કેસોના સમૂહથી અલગ છે.[૭૨-એચ; ૭૩-એ]

૨.૨.ત્રણ જુદી જુદી સંસ્થાઓ દ્વારા ત્રણ તપાસ હાથ ધરવામાં આવી હતી પરંતુ તેઓ એક સામાન્ય નિષ્કર્ષ પર આવ્યા હતા કે કોલેજ કાયમી જોડાણની મંજૂરીને પાત્ર છે.એવી શક્યતા છે કે આવી સ્થિતિએ હાઈકોર્ટને વચગાળાના આદેશો પસાર કરવા માટે પ્રેરિત કર્યા હતા, જેના દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બીએએમએસ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવાની અને અંતિમ પરીક્ષામાં બેસવાની પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.આવા વિશેષ સંજોગોમાં, સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિન

(પરિશિષ્ટ પી-૨) ના સભ્યો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા નિરીક્ષણ અહેવાલમાં દર્શાવ્યા મુજબ અભ્યાસક્રમના ચોથા વર્ષના ૨૩ વિદ્યાર્થીઓ માટે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી દીવાની અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ આ ચુકાદાને ભવિષ્યના કેસોમાં પૂર્વવર્તી તરીકે ગણવામાં આવશે નહીં.યુનિવર્સિટીને એવા વિદ્યાર્થીઓના પરિણામો જાહેર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે જેમણે અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કર્યો હતો અને અંતિમ વ્યાવસાયિક પરીક્ષાઓ આપી હતી.કોલેજ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલનો નિકાલ યુનિવર્સિટીને કોલેજના અધિકારીઓને સુનાવણીની વાજબી તક આપ્યા પછી કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવા અંગે વિચારણા કરવાના નિર્દેશ સાથે કરવામાં આવે છે.[૭૩-બી-સી; ૭૪-એફ-જી]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૫૧૪૭-૫૧૪૮/૨૦૦૫.

સી. એમ. ડબલ્યુ. પી. નંબર્સ ૨૨૪૧૩ અને ૩૦૮૪૦/૧૯૯૮ માં અલ્હાબાદની ઉચ્ચ અદાલતના ૧૩/૫/૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી

સાથે

સી એ નંબર્સ ૫૧૪૯-૫૧૫૦/૨૦૦૫.

અપીલકર્તા તરફથી યુ યુ લલિત, પૂજા ધર, પ્રશાંત કુમાર અને વિશ્વજીત સિંહ (એન. પી.).

ઉમેશ નારાયણ શન્ના, નીરજ તિવારી, અનુરાગ સિંહ, શકીલ અહમદ સૈયદ પ્રતિવાદી નંબર ૧ અને ૨ સી એ નંબર ૫૧૪૭-૫૧૪૮/૨૦૦૫ માટે અને પ્રતિવાદી નંબર ૨ અને ૩ માટે સી એ નંબર ૫૧૪૯-૫૧૫૦/૨૦૦૫ માટે.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

અલ્ટમાસ કબીર, જે : સિવિલ અપીલ નંબર્સ ૫૧૪૭-૫૧૪૮/૨૦૦૫ માં અપીલકર્તાઓને હિમાલય આયુર્વેદિક મહાવિદ્યાલય દ્વારા ૧૯૯૨ થી ૧૯૯૫ ની વચ્ચે તેની મેડિકલ કોલેજમાં સિવિલ અપીલ નંબર્સ ૫૧૪૯-૫૧૫૦/૨૦૦૫ માં અપીલકર્તા તરીકે વિદ્યાર્થીઓ તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.ઉપરોક્ત કોલેજને કોઈ પણ માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટી પાસેથી

માન્યતા પ્રાપ્ત ન હોવાથી અપીલના પ્રથમ સેટમાં અપીલકર્તાઓને યુનિવર્સિટી દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી.

એવું સૂચવી શકાય છે કે ૧૯૯૩માં ઉપરોક્ત કોલેજની સ્થાપના થયા પછી તરત જ, કોલેજે ઉત્તર પ્રદેશ સ્ટેટ યુનિવર્સિટી એક્ટની કલમ ૩૭ (૨) હેઠળ આયુર્વેદ આચાર્ય, બેચલર ઓફ આયુર્વેદિક મેડિસિન/સર્જરી (ત્યારબાદ 'બીએએમએસ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ના અભ્યાસક્રમ માટે શ્રી સાહુજી મહારાજ યુનિવર્સિટી, કાનપુરના વાઈસ ચાન્સેલરને જોડાણ માટે અરજી કરી હતી, જે હવે છત્રપતિ સાહુજી મહારાજ યુનિવર્સિટી તરીકે ઓળખાય છે. કોલેજના જણાવ્યા અનુસાર, તેણે શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૨-૧૯૯૩ દરમિયાન ત્રણ વિદ્યાર્થીઓને, શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૩-૧૯૯૪ માટે ૧૫ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપ્યો હતો. અંતે, કોલેજે ઉપરોક્ત યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણ મેળવ્યા વિના શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૪-૧૯૯૫ માટે ૨૩ વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપ્યો હતો.

આવા પ્રવેશો પૂર્ણ થયા પછી જ રાજ્ય સરકાર અને તબીબી શિક્ષણના સચિવે ઉપરોક્ત કોલેજની તપાસ કરવા માટે એક ટીમની રચના કરી હતી જેથી કોલેજને જોડાણ આપવાના હેતુસર અહેવાલ રજૂ કરી શકાય. સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિનની ઉક્ત ટીમના સભ્યોએ ૧૨મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ના રોજ

સંસ્થાનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને નિરીક્ષણ અહેવાલમાંથી જે રેકૉર્ડનો ભાગ બનાવવામાં આવ્યો છે, એવું લાગે છે કે સમિતિનો અભિપ્રાય હતો કે કોલેજ પાસે યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણ આપવા માટે જરૂરી માળખાગત સુવિધાઓ હતી. નિષ્ણાત પેનલના અહેવાલના આધારે, યુનિવર્સિટીના વાઈસ ચાન્સેલરે ૨૦મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૭ના તેમના આદેશ દ્વારા ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૬થી એક વર્ષ માટે કોલેજને કામચલાઉ જોડાણ આપ્યું હતું. નિયમોમાં કામચલાઉ જોડાણની જોગવાઈ ન હોવાથી, કોલેજે કાયમી જોડાણ આપવા માટે તેની પ્રાર્થનાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો અને તેના સંબંધમાં, રાજ્ય સરકારે ૮મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૮ના રોજ સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિનને પત્ર લખીને જણાવ્યું હતું કે જો કાઉન્સિલ તેની સંમતિ આપશે તો સરકારને કાયમી જોડાણ આપવા માટે હિમાલય આયુર્વેદિક મહાવિદ્યાલયના કેસની ભલામણ કરવામાં કોઈ વાંધો નહીં હોય. સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિન દ્વારા મેડિકલ કોલેજનું વધુ નિરીક્ષણ કર્યા પછી રાજ્ય સરકારની પૂર્વ પરવાનગી અને યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણને આધિન શૈક્ષણિક વર્ષ ૧૯૯૭-૧૯૯૮ માટે બીએએમએસ અભ્યાસક્રમ ચલાવવા માટે કોલેજને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

જો કે, અપીલના પ્રથમ સેટમાં અપીલકર્તાઓને યુનિવર્સિટી દ્વારા પ્રથમ વ્યાવસાયિક પરીક્ષા માટે હાજર રહેવાની મંજૂરી ન હોવાથી, તેઓએ પરીક્ષામાં

હાજર રહેવાની મંજૂરી આપવા માટે અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ બે રિટ અરજીઓ દાખલ કરી હતી, જે નંબર ૨૯૪૧૩/૧૯૯૮ અને ૩૦૮૪૦/૧૯૯૮ હતી. ૧૧મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૮ના તેના વચગાળાના આદેશ દ્વારા, અલ્હાબાદ ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત અપીલકર્તાઓને પ્રથમ વ્યાવસાયિક બીએએમએસ પરીક્ષામાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપી હતી, જે આ શરતને આધિન હતી કે તેમના પરિણામો રિટ પિટિશનના નિર્ણયને આધિન રહેશે. તેવી જ રીતે, રિટ પિટિશન ૩૦૮૪૦/૧૯૯૮ માં ૨૨ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૮ ના રોજ તેના વચગાળાના આદેશ દ્વારા, અપીલકર્તાઓના અન્ય સમૂહને સમાન શરતો પર બીએએમએસ પરીક્ષાના પ્રથમ વ્યાવસાયિક સત્રમાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. જ્યારે ૧૯૯૯માં આવી જ પરિસ્થિતિ સર્જાઈ ત્યારે અન્ય એક રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી હતી જેને ૧૧૫૦૨/૧૯૯૯ તરીકે ક્રમાંકિત કરવામાં આવી હતી જેમાં સમાન આદેશો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા.

૮મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૯ના રોજ વાઈસ-ચાન્સેલર દ્વારા રચાયેલી નિરીક્ષણ ટીમે તેનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો જેમાં પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું કે કોલેજ કાયમી જોડાણ આપવા માટે તમામ જરૂરી ધોરણોને પૂર્ણ કરે છે. તદનુસાર, ઉપરોક્ત નિરીક્ષણ ટીમે ભલામણ કરી હતી કે કોલેજને યુનિવર્સિટી અધિનિયમની કલમ ૩૭ (૨) ની જોગવાઈઓ અનુસાર કાયમી જોડાણ આપવામાં આવે.

જ્યારે ઉપરોક્ત બાબતો પેનિંગ હતી, ત્યારે હિમાલય આયુર્વેદિક મહાવિદ્યાલયે ૧૦મી એપ્રિલ, ૨૦૦૦ના રોજ અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેમાં સંબંધિત અધિકારીઓને સંસ્થાને કાયમી જોડાણ આપવા માટે નિર્દેશ આપવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. આ રિટ પિટિશનમાં રાજ્ય સરકારને કોલેજને માન્યતા આપવાની બાબતનો નિર્ણય બે અઠવાડિયાની અંદર લેવાનો વચગાળાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. ૩૧મી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૦ના રોજ, યુનિવર્સિટીના ચાન્સેલરે ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૭થી ૩૦મી જૂન, ૧૯૯૮ સુધી ભૂતકાળમાં કોલેજને યુનિવર્સિટી સાથે કામચલાઉ જોડાણની કાર્યોત્તર મુદત લંબાવવાની મંજૂરી આપી હતી. આવા કામચલાઉ જોડાણને ધ્યાનમાં રાખીને, યુનિવર્સિટીએ કેટલાક વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપી હતી અને તેમના પરિણામો પણ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. દરમિયાન, ૧૧મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ, અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટે ડબલ્યુ પી નં. ૧૨૬૪૩/૨૦૦૦ માં પસાર કરેલા આદેશ દ્વારા અપીલકર્તાઓને અપીલના પ્રથમ બે સેટમાં ત્રીજી અંતિમ વ્યાવસાયિક પરીક્ષામાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપી હતી, જેમાં રિટ પિટિશનના અંતિમ નિર્ણયને આધિન પાસ થયેલા આવા વિદ્યાર્થીઓના પરિણામો જાહેર કરવાના વધુ નિર્દેશો આપવામાં આવ્યા હતા. એવું લાગે છે કે વિશેષ રજા અરજી, નંબર ૨૧૩૧૨/૨૦૦૨ હોવાથી, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અહીં હાઈકોર્ટના ઉપરોક્ત

આદેશ સામે દાખલ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તે ૨૨ નવેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૪ એપ્રિલ, ૨૦૦૩ના રોજ યુનિવર્સિટીના રજિસ્ટ્રારે કોલેજને પરીક્ષા ફોર્મ ભરવા અને વિદ્યાર્થીઓની પરીક્ષા ફી જમા કરવા વિનંતી કરી હતી જેથી તેમના પરિણામો જાહેર કરી શકાય.ઉપરોક્ત નિર્દેશોનું યોગ્ય રીતે પાલન કરવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ એવું લાગે છે કે આજ સુધી વિદ્યાર્થીઓના પરિણામો જાહેર કરવામાં આવ્યા નથી.

કોલેજ અને વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વિવિધ રિટ અરજીઓ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અંતિમ સુનાવણી માટે હાજર થઈ હતી અને ૧૩મી મે, ૨૦૦૩ના તેના આદેશ દ્વારા, યુ. પી. સ્ટેટ યુનિવર્સિટીઝ એક્ટ હેઠળ કામચલાઉ જોડાણ આપવાની કોઈ જોગવાઈ ન હોવાનું માનીને હાઈકોર્ટે તમામ રિટ અરજીઓને ફગાવી દીધી હતી.

એક સામાન્ય આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત રિટ અરજીઓને નકારી કાઢતી વખતે, કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૬થી કોલેજને કામચલાઉ જોડાણ આપવામાં આવ્યું હોવાથી, જે વિદ્યાર્થીઓને ઉપરોક્ત તારીખ પહેલાં અને

૩૦મી જૂન, ૧૯૯૮ પછી દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા, તેમને કોઈપણ જોડાણની ગેરહાજરીમાં ગેરકાયદેસર રીતે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી તેમના કેસો પર વિચાર કરી શકાતો નથી. ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૬ અને ૩૦મી જૂન, ૧૯૯૮ની વચ્ચે જ્યારે કોલેજને કામચલાઉ જોડાણ આપવામાં આવ્યું હતું, ત્યારે જે વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો હતો, તેમના સંદર્ભમાં પણ ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો મત હતો કે આવા વિદ્યાર્થીઓને જે પણ મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડી શકે છે તે છતાં, અદાલત નિર્દેશ આપી શકતી નથી કે તેમને પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ અથવા તેમનું પરિણામ જાહેર કરવું જોઈએ.

અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના ઉપરોક્ત ચુકાદા અને આદેશથી નારાજ કોલેજ તેમજ અસરગ્રસ્ત વિદ્યાર્થીઓ બંનેએ કેટલીક વિશેષ રજા અરજીઓ દાખલ કરી હતી, જેને ૧૮મી ઓગસ્ટ, ૨૦૦૫ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તેને સુનાવણી માટે મુકવામાં આવી હતી.

અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલા મંતવ્યો આ કોર્ટ દ્વારા અનેક બાબતોમાં વ્યક્ત કરવામાં આવેલા મંતવ્યોનું પ્રતિબિંબ છે, જેમાં માન્યતા પ્રાપ્ત યુનિવર્સિટીમાં જોડાણ આપવા માટે જરૂરી માળખાગત સુવિધાઓ ન ધરાવતી કોલેજોમાં પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓની દુર્દશાને ધ્યાનમાં લેવા માટે

કહેવામાં આવ્યું હતું.ઘણા કિસ્સાઓમાં, આ અદાલતને આવા વિદ્યાર્થીઓ વતી યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપવા માટે કરવામાં આવેલી વિનંતીઓને નકારી કાઢવાની ફરજ પડી હતી કારણ કે તેઓએ આવી કોલેજો દ્વારા સંચાલિત વિવિધ અભ્યાસક્રમોમાં ચોક્કસ સંખ્યામાં અભ્યાસ પૂર્ણ કરી લીધો હતો.અલ્હાબાદ ઉચ્ચ અદાલતે માત્ર વિવિધ બાબતોમાં આ અદાલત દ્વારા જે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી તેનું પાલન કર્યું હતું અને અમે પણ તેનું પાલન કર્યું હોત, પરંતુ અમુક વિશેષ સંજોગો માટે જેમણે અમને અપીલના વર્તમાન સમૂહમાં અલગ કાર્યવાહી કરવા માટે સમજાવ્યા છે.

એ સાચું છે કે, કોલેજે ૧૯૯૩માં તેની સ્થાપના પછી તરત જ જોડાણ માટે અરજી કરી હતી અને તેની અરજીને અનુસરીને રાજ્ય સરકાર અને તબીબી શિક્ષણ સચિવ દ્વારા રચાયેલી સભ્યોની ટીમ દ્વારા નિરીક્ષણ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું.આ પ્રકારનું નિરીક્ષણ ૧૨મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ના રોજ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને ભલામણ કરવામાં આવી હતી કે કોલેજ યુનિવર્સિટી સાથે જોડાણ આપવા માટે યોગ્ય છે.આવા નિરીક્ષણ અને ભલામણના આધારે, કોલેજને પ્રતિવાદી નંબર ૧ યુનિવર્સિટી સાથે કામચલાઉ જોડાણ આપવામાં આવ્યું હતું અને સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિન દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા અન્ય નિરીક્ષણ અનુસાર,

કોલેજને સત્ર ૧૯૯૭-૧૯૯૮ માટે આયુર્વેદ આચાર્ય અભ્યાસક્રમ હાથ ધરવા માટે વધુ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

આ બાબત ત્યાં ટકી ન હતી અને યુનિવર્સિટીના વાઈસ ચાન્સેલર દ્વારા રચાયેલી નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા ત્રીજું નિરીક્ષણ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું, જેણે ૮મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૯ના રોજ કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવાની ભલામણ કરતો પોતાનો અહેવાલ સુપરત કર્યો હતો.

તેથી, તે સ્પષ્ટ છે કે ૧૯૯૫ થી વિવિધ સત્તામંડળો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી ત્રણેય તપાસ દરમિયાન કોલેજ યુનિવર્સિટીને કાયમી જોડાણ આપવા માટે યોગ્ય હોવાનું જણાયું હતું અને હકીકતમાં, કોલેજને ૧લી જુલાઈ, ૧૯૯૬ થી ૩૦મી જૂન, ૧૯૯૮ સુધી જોડાણ આપવામાં આવ્યું હતું. આ સમયગાળા દરમિયાન કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓને યુનિવર્સિટી દ્વારા અન્ય સંસ્થાઓ દ્વારા અંતિમ પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી કારણ કે કોલેજને આપવામાં આવેલી કામચલાઉ સંબંધિતા ૩૦ જૂન, ૧૯૯૮ પછી લંબાવવામાં આવી ન હતી.

જાહેર કરવામાં આવેલી હકીકતો સૂચવે છે તેમ, કોલેજના અધિકારીઓના મનમાં હંમેશાં એવી અપેક્ષા હતી કે કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવામાં આવશે, જેણે વિદ્યાર્થીઓને કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવામાં આવે તે પછી યુનિવર્સિટીની અંતિમ પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવાની આશામાં પ્રવેશ લેવા માટે પણ પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા. ઉચ્ચ અદાલત પણ સમયાંતરે વિદ્યાર્થીઓને બીએએમએસ પરીક્ષાના પ્રથમ, બીજા અને ત્રીજા વ્યાવસાયિક સત્રમાં હાજર રહેવાની મંજૂરી આપતા વચગાળાના આદેશોને કારણે આ સંબંધમાં અમુક હદ સુધી સહમત થઈ હોવાનું જણાય છે, જે આ શરતને આધિન છે કે તેના સંદર્ભમાં પરિણામો રિટ પિટિશનના નિર્ણયને આધિન રહેશે. ૧૧મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ, આવો છેલ્લો વચગાળાનો આદેશ ડબલ્યુ. પી. નંબર ૧૨૬૪૩/૨૦૦૦ માં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે નીચે મુજબ છે:—

"આગામી આદેશો સુધી અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે અરજદાર નંબર ૧ ના વિદ્યાર્થીઓને B.A.M.S પરીક્ષામાં બેસવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે, અને જેઓ પાસ થયા છે તેમના પરિણામો જાહેર કરવામાં આવશે, પરંતુ આ રિટ પિટિશનના અંતિમ નિર્ણયોને આધિન રહેશે.

તે બીજી બાબત છે કે પરિણામે તમામ રિટ અરજીઓ એ હકીકતને કારણે રદ કરવામાં આવી હતી કે કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવામાં આવ્યું ન હતું.

પ્રથમ બે અપીલમાં અપીલકર્તાઓ વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ઉદય લલિતે સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિનની નિરીક્ષણ ટીમ દ્વારા ૧૨મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ના રોજ યોજાયેલા નિરીક્ષણ અહેવાલનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો, જેમાં ફકરા પમાં કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓની વર્ષવાર યાદી લખવામાં આવી છે. આ યાદી સૂચવે છે કે નિરીક્ષણ સમયે ચોથા વર્ષમાં ૨૩ વિદ્યાર્થીઓ હતા અને શ્રી લલિતે તેમની રજૂઆત માત્ર ૨૩ વિદ્યાર્થીઓ સુધી મર્યાદિત રાખી હતી. તેમણે તીવ્ર અપીલ કરી હતી કે ઉપરોક્ત ૨૩ વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વયગાળાના આદેશો દ્વારા બીએએમએસ અભ્યાસક્રમના ત્રણ સત્રોમાંથી દરેકની અંતિમ પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાથી, જેઓ પાસ થયા હતા તેમના પરિણામો ૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૨ના આદેશને અનુસરીને જાહેર કરવા જોઈએ. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે યુનિવર્સિટીને ઓછામાં ઓછા તેમના પરિણામો જાહેર કરવા માટે નિર્દેશ આપવો જોઈએ, પાસ કરીને જ્યારે ૨૨ નવેમ્બર, ૨૦૦૨ના રોજ આ અદાલત દ્વારા ઉપરોક્ત આદેશ સામે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વિશેષ રજા અરજીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

આ અદાલતે વિવિધ પ્રસંગોએ કોઈ શંકા વિના સંકેત આપ્યો છે કે માન્યતા આપવા માટે જરૂરી માળખાગત સુવિધાઓ વિના વધતી જતી શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ વિદ્યાર્થીઓના હિત માટે હાનિકારક છે અને આવી સંસ્થાઓના વિદ્યાર્થીઓને યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓમાં બેસવાની મંજૂરી આપવાની પ્રથાને નકારી કાઢવી જોઈએ.જો કે, આ કેસની હકીકતો, જેમ આપણે અગાઉ ધ્યાન દોર્યું છે, તે કિસ્સાઓના સમૂહથી અલગ છે જે આપણને અલગ દ્રષ્ટિકોણ અપનાવવા માટે સમજાવે છે.વાઈસ-ચાન્સેલર દ્વારા રચાયેલી ટીમ સહિત ત્રણ જુદી જુદી સંસ્થાઓ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી ત્રણ તપાસો સામાન્ય નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે કોલેજ કાયમી જોડાણની મંજૂરીને પાત્ર છે.એવી શક્યતા છે કે આવી સ્થિતિએ હાઈકોર્ટને વિવિધ વચગાળાના આદેશો પસાર કરવા માટે પ્રેરિત કર્યા હતા, જેના દ્વારા સંબંધિત વિદ્યાર્થીઓને બીએએમએસ અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવાની અને અંતિમ પરીક્ષામાં બેસવાની પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

આવા વિશેષ સંજોગોમાં, અમે સિવિલ અપીલ નંબર ૫૧૪૭-૫૧૪૮/૨૦૦૫ ને મંજૂરી આપીએ છીએ જ્યાં સુધી સેન્ટ્રલ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયન મેડિસિનના સભ્યો દ્વારા ૧૨મી ઓગસ્ટ, ૧૯૯૫ના રોજ હાથ ધરવામાં આવેલા નિરીક્ષણ અહેવાલના ફક્ત પાંચ દર્શાવેલ ચોથા વર્ષના ૨૩ વિદ્યાર્થીઓને જ મંજૂરી આપીએ છીએ, જે એસએલપીના જોડાણ પી-૨ સાથે સંબંધિત છે, પરંતુ

અમારા ચુકાદાને ભવિષ્યના કેસોમાં પૂર્વવર્તી તરીકે ગણવો જોઈએ નહીં.યુનિવર્સિટીને અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરીને અંતિમ વ્યાવસાયિક બીએએમએસ પરીક્ષાઓ માટે હાજર રહેલા ૨૩ ઉમેદવારોના પરિણામો જાહેર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.

જ્યાં સુધી સામાન્ય ચુકાદા સામે કોલેજ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ અને સમીક્ષા અરજી પર પસાર કરવામાં આવેલા આદેશની વાત છે, ત્યાં સુધી અમે હાઈકોર્ટ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલા અભિપ્રાય સાથે સંમત છીએ કે સંબંધિત અધિકારીઓને જોડાણ આપવા માટે નિર્દેશ આપવો તે કોર્ટનું કામ નથી કારણ કે તે યુનિવર્સિટીના અધિકારક્ષેત્રમાં અતિક્રમણ સમાન હશે.અમે યુનિવર્સિટીને માત્ર અનેક નિરીક્ષણ અહેવાલો અને આવી માન્યતા આપવા માટે નિરીક્ષણ ટીમો દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણોને ધ્યાનમાં રાખીને આવા જોડાણની મંજૂરી પર વિચાર કરવા વિનંતી કરી શકીએ છીએ.તેથી, કોલેજ દ્વારા પસંદ કરવામાં આવેલી અપીલોનો નિકાલ કોલેજના અધિકારીઓને સુનાવણીની વાજબી તક આપ્યા પછી કોલેજને કાયમી જોડાણ આપવા અંગે વિચારણા કરવા માટે યુનિવર્સિટીને નિર્દેશ સાથે કરવામાં આવે છે.

પક્ષો પોતાનો ખર્ચ ઉઠાવશે.

એસ કે એસ

૨૦૦૫ના સી એ નંબર્સ ૫૧૪૭-૫૧૪૮ ને મંજૂરી આપવામાં આવી અને ૨૦૦૫ના
સી એ નંબર્સ ૫૧૪૯-૫૧૫૦ નો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.